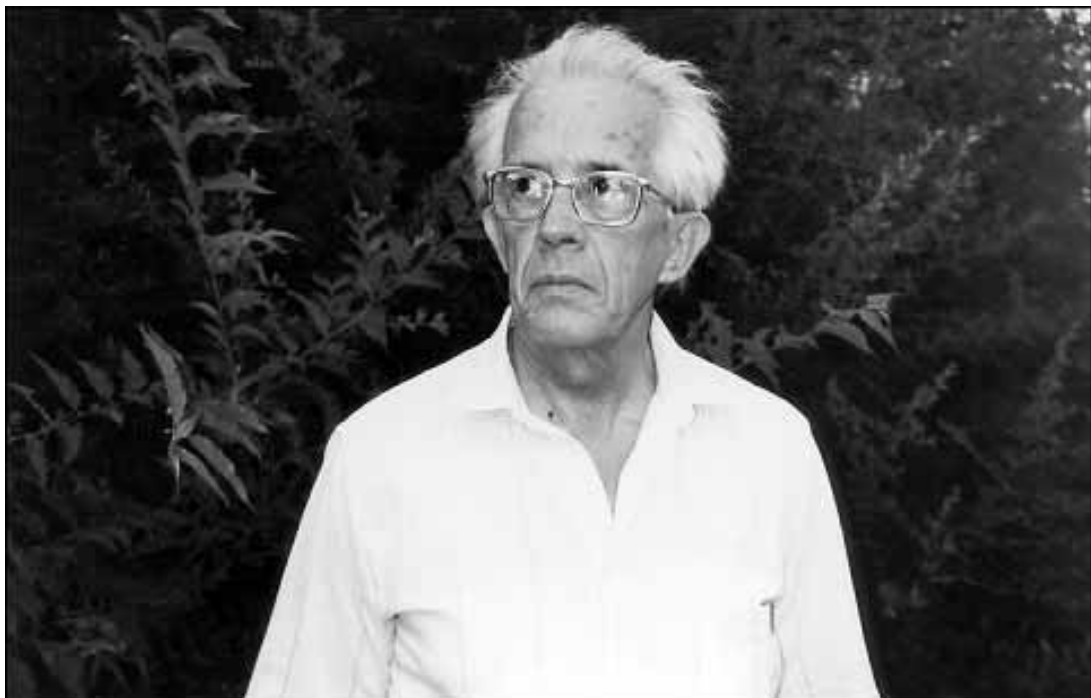

'A LA DULA VÉS', RECURLL PÒSTUM DEL QUÍMIC

JOSEP LOSADA

En el recull de Casasses hi ha poemes de diferents èpoques

► ► ►
acompanyen "també els executius obscenament victoriosos, els dels lobbies municipals, els dels assessors d'imatge, els del Sheraton Hotel de l'aeroport malversant divisa forta al canal pornogràfic de la televisió privada").

Aquest llibre, *Les flors del torrent*, és format per quinze poemes sobre flors, algunes pintades o molt metafòriques, tots certament poc figuratius, en el sentit que clarament el poeta hi estableix una relació, que es realitza, per voluntat seva, per mitjà del poema i en termes poètics, entre la flor que sigui i una situació o unes situacions exteriors, o sigui, independents, del món o de la pròpia ànima.

El llibre següent, escrit entre 1992 i 1995, és *Multituds al carrer*, constituït per vint-i-un poemes urbans, de ciutats diferents, amb títols que alludeixen a un lloc concret, sovint un carrer –però a voltes llocs més concrets, com ara l'estació de metro Universitat de Moscou. Llocs dels Països Catalans però també llocs de fora, que normalment es poden posar en relació amb els viatges que Casasses feia com a professor i acadèmic, bastants d'ells a països de l'Europa de l'Est. Sempre partint de la realitat –tot i que de vegades no resulti d'entrada evident la relació–, la imaginació dibuixa paisatges que transcendeixen els llocs concrets i en fan metàfora, ara de tots els llocs, adés de tot el país que representen, adés encara de la poesia o de l'estat d'ànim del poeta. Tanmateix, el tema més recurrent, el tema de fons de tot el recull, és la multitud i el jo que es troba en aquesta multitud –d'aquí ve el títol–. La certesa de la soledat enmig de tants d'altres pot temptar el jo dels poemes a sentir-se'n diferent, però de fet acaba essent confirmació del caràcter efímer de l'existència. La gentada al carrer (qui parla en el poema, que és ara un tu, s'hi refereix amb aires de suficiència o amb menyspreu: "Aquesta patuleia que no cessa de transitar", però

sense fer-se il·lusions de ser ell diferent: "A qui pertany, encara / que et creguis qui sap qui"); la gentada, doncs, acaba que és com les víctimes d'un riuat (i els carrers com un riu, val a dir, com la vida) o, al capdavant, com Amílcar i els seus enduts per les aigües del Vinalopó, segons Casasses. Mireu, per exemple, el poema *Carrer de la Corredora. Elx*.

Tres dijous per setmana és un llibre, explica Enric Casasses fill, "d'estampes sobre la policia"; "que no tenen pèrdua", afegeix, i és ben cert que no en tenen. Tot i que du data de 1998, que hem de suposar que es refereix al moment de confecció del recull i de revisió última dels poemes, d'un en un duen dates des de 1989 fins a 1998 i alguns es refereixen clarament als anys de resistència, com el dedicat a un "de la secreta" que llegia "Altolaquir-

Els seus poemes són enjogassats, aguts, divertits i irreductibles; profunds i sense concessions

re, / Blas de Otero i Guillén" i duia "una armilla de vellut". Aquest llibre concentra la ironia i l'inconformisme, administra magistralment la desesperança lucidesa crítica del poeta. Memorable és, entre els poemes que el componen, l'intitulat *Multituds irruents*, dedicat al final de "l'era del metall" segons és dat de constatar en l'equip i vestit de la policia, que només conserva, de metall, "la puntera de les botes, de titani, el metall uralià més dur, / que fa més dolorós el cop de peu / al costellam, a l'engonal del caigut / quan la multitud irruent és dispersada". Memorable també aquell (*Sonet palin-*

dròmic) en què el jo, en llegir "les fórmules de la pissarra" pensant en Ausiàs March, veu els soterranis on són segrestats els resistents ("tota la por de cada matinada, / la llibertat perduda pels carrers"). Memorables, però, tots ells.

Enjogassats, aguts, divertits i irreductibles; profunds i sense concessions. Com són en general tots els poemes d'aquest *A la dula vés*. La més destacada característica dels quals potser és la ponderació d'un home irat, lúcida i inlassable: l'equilibri de l'acròbata que barreja molts elements, molts registres: la terminologia amb la llengua de cada dia, les figures i els jocs retòrics amb la nuesa expressiva, la senzillesa amb l'allegoria, el desconcert i la ràbia amb el somriure sorneguer, amb l'estar de tornada. En resulta una llengua composta, no sempre fàcil de seguir, integradora de molts registres, viva i ben articulada, variada com són variats els metres –tant els versos, des del punt de vista de la isosil·làbia i del ritme, com la rima i els límits dels versos: encavallaments, parèntesis, etc.

Una darrera característica. Tot al llarg de *A la dula vés* (que vol dir "fes com vulguis, no et deixis entabanar, sigues lliure; vés a la teva") Casasses, el químic, el professor universitari i l'acadèmic, es construeix com a intel·lectual; des de la independència que practica i recomana al lector que practiqui, dona testimoni d'irreductible fidelitat a la terra i a la llengua, d'obertura al món, d'una actitud desperta i intel·ligent, entera i flexible alhora, de compromís i de distància, d'atenció a les coses com són i d'exigència d'ideals, d'esforç i de constància; de coherència, sobretot. No cal dir que aquesta actitud de fons, constant, és inseparable de la seva voluntat poètica i dels resultats que, com a poeta, assoleix. La lliçó d'aquests poemes, doncs, no hauria de deixar el lector indiferent. Ni els poemes, ben cert, ni la lliçó, de vida personal i de situació històrica col·lectiva, que expressen i il·lustren.

Cultura

GRÀFIQUES GOCULES

DEL 2-1-03 AL 2-3-03
CONVENT DELS ÀNGELS

Carrer dels Àngels s/n
Barcelona
De dilluns a dissabte d'11 a 20h
i diumenges d'11 a 15h

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

adg-isd FFD100E